

Slutrapport:**Hållbara fordon och transporter i Kungälv 2006-2008.**

Handlingsplanen för Hållbara fordon och transporter antogs i kommunstyrelsen hösten 2006. Nedan redovisas de åtgärder och mål som beslutet innebar och vad som hänt sedan dess.

Handlingsplanens åtgärder**1. Transportcentral införs.**

Åtgärden genomförd. En kommunal transportcentral har startats enligt kommunstyrelsens beslut våren 2007. Den har ansvar för enhetsknutna bilar, bilpool och cykelpool. Under 2008 har även steg 2 startats på uppdrag av kommunchefen: Transportcentralen sköter nu transport av internpost, lättods samt vissa måltidstransporter. Eventuellt kommer utökning ske med medicintransporter. För närvarande finns 109 enhetsknutna fordon samt 13 bilar kopplade till två bilpooler inom transportcentralens ansvar. Förutom detta finns fortfarande ett 50-tal äldre fordon kvar ute i förvaltningen. Dessa säljs successivt och ersätts med inhyrda miljöanpassade fordon.

Bilpoolerna (vid Nämndhuset och Rollsbohus) har 320 kommunanställda som användare (juni 2008). Debitering sker timbaserat. Samtliga bilpoolsbilar är miljöbilar. Internpost, som tidigare inte samordnades centralt, körs nu till 75 hämt- och lämningsställen i kommunen. Även leverans av AV-material till skolor och annat lättods samordnas. Delar av måltidstransporterna i kommunen sker med samma fordon.

2. Miljö- och trafiksäkerhetskrav skall ställas på fordon och transporttjänster i kommunal verksamhet.

Detta säkerställs av Transportcentralen när det gäller lätta fordon. I takt med att de äldre fordonen säljskommer samma krav att tillämpas för alla fordon. Kraven framgår i en bilaga till kommunens resepolicy, beslutad av kommunchefen. Beträffande transporttjänster ställs miljö- och trafiksäkerhetskrav i skolskjutsupphandling och sophämtning. För färdtjänst och kollektivtrafik ställs krav i Västtrafiks regi.

3. Rutiner för redovisning av bränsleförbrukning och mätarställningar för kommunens fordon.

Bränsleförbrukning insamlas centralt och redovisas i miljöbokslutet. Transportcentralen jobbar med att utveckla statistik rörande mätarställningar.

4. Parkeringstillstånd för anställda och elever vid Mimers Hus samt andra offentliga verksamheter, inklusive Nämndhusets garage utreds.

Ej genomfört. Uppdraget ligger dock tydligt på FM Service som jobbar med frågan för att få fram ett separat beslut under våren 2009.

5. Samordna internpost och lättgods samt utredning om kommunens förrådsverksamhet.

Utredning och åtgärd genomförd. Utredningen ”Framtida organisation av internpost- och lättgodsdistribution i Kungälv kommun (2007-10-12)” finns på kommunens hemsida. Transportcentralen samordnar nu transporter av internpost, lättgods mm, se åtgärd 1.

6. Inventera omfattningen av kommunens avtal med anställda om egen bil i tjänsten.

Genomfört. År 2005 hade 126 medarbetare avtal om att använda egen bil i tjänsten. En högre kilometer-ersättning utges då. Ett sådant avtal är förenat med vissa skyldigheter. Dessutom hade 15 personer avtal om fast månadsersättning kombinerat med lägre kilometerersättning. Den större andelen körda mil ersattes enligt det centrala bilersättningsavtalet (alltså med lägre ersättning). Dessutom finns 5 förmånsbilar.

Personalenheten har sett över dessa avtal vilket gjort att antalet minskats ner till 64 styck av den första typen och 11 av den andra. I den kommande resepolicy tydliggörs chefsansvaret att säga upp bilavtal när alternativ i form av bilpool etc finns tillgängligt. I resepolicyns bilaga finns även angivet att nya avtal av typ 2 inte skall skrivas i fortsättningen.

7. Inventering av kommunens tunga fordon, arbetsmaskiner och motorredskap som underlag för eventuella beslut om miljökrav.

Inventering genomförd. Finns redovisad i utredningen ”Utvärdering av tunga lastbilar och arbetsfordon” (oktober 2006). En del brister i form av äldre fordon med dåliga utsläppsvärden konstaterades. Särskilt på entreprenadenheten har förbättringar genomförts sedan dess. Eventuella ytterligare behov av åtgärder med anledningen av inventeringen kommer att redovisas i kommunens kommande energiplan.

8. Ny resepolicy

Genomfört. Den nya resepolicy antogs i kommunfullmäktige den 11 september 2008. Till resepolicy finns dessutom en bilaga, beslutad av kommunchefen. Beslutet innebar uppdrag till alla chefer att kommunicera resepolicy med alla anställda. Information finns även tillgängligt på intranät och hemsida.

9. Åtgärder och mål i handlingsplanen ska följas upp i miljöbokslut

Genomfört.

Handlingsplanens mål

1. Andelen lätta fordon i kommunens verksamhet som klassas som miljöbilar (enligt Göteborgs stads definition) skall vara minst 50% vid utgången av år 2009.

Resultat: Transportcentralen har 120 bilar (enhetsknutna samt bilpooler). Av dessa är 64 miljöbilar, dvs 54%, och andelen ökar för varje månad när hyrbilar byts ut. Dessutom har kommunen dock ca 50 äldre fordon i egen ägo. Av dessa är endast 1 miljöbil. Det innebär att andelen miljöbilar i hela kommunens bilpark just nu (juni 2008) är 38%. Målet bedöms dock komma att nås med råge inom den utsatta tiden.

2. Resande med egen bil i tjänsten skall minska med 40% mellan 2005 och 2009.

Resultat: Mellan 2005-2007 har antalet körda mil med privata fordon i tjänsten minskat med 6% och med 14% mellan 2005-2008. Målet är alltså inte nära att uppnås. Fortsatt uppföljning av dessa siffror kommer att ske i miljöbokslutet. Resepolicyn och fortsatt utbyggnad av bilpooler är åtgärder som förhoppningsvis får ner dessa siffror.

Ekonomiska konsekvenser

Sektorer med enhetsknutna bilar som nu är knutna till transportcentralen betalar en månatlig avgift (800 kronor/bil) till Transportcentralen för den service som ingår. Man betalar för administration, leverantörskontakter, vägledning vid införskaffande av nya fordon, uppföljning ekonomi/miljö, transport av fordon mellan kund och verkstad, ersättningsfordon, däckbyte, mindre reparationer, besiktning mm. Bilpoolsanvändarna betalar en timbaserad avgift.

För de samordnade internpost- och lättgodslieferanserna betalar varje hämtställe 500 kronor/månad till Transportcentralen.

En särskild studie har genomförts rörande de ekonomiska konsekvenserna av införande av transportcentralen och bilpool. Utredningen ”Bilpool och transportcentral i Kungälv kommun – en översyn av nuläge och möjligheter (2008-03-10)” redovisas som bilaga.

I rapporten ”Framtida organisation av internpost- och lättgodsdistribution i Kungälv kommun (2007-10-12)” beskrivs den nu införda samordningen av internpost, lättgodss mm och ekonomiska konsekvenser av detta.

Av rapport (2008-03-10) framgår att prisnivån för de enhetsknutna fordonen harmonierar med de omkostnader som servicen medför, och ligger lägre än prisnivån för motsvarande tjänster i Göteborgs kommun. Transportcentralen ombesörjer nu det som tidigare genomfördes av ordinarie personal, som istället kan koncentrera sig på de egna arbetsuppgifterna.

Prisnivån för bilpoolen ligger i rimlig nivå med kostnaderna samt överensstämmer med andra kommuner. Rapporten pekar dock på att poolen innehöll onödigt många stora fordon. En förändring har skett efter detta. Poolen innehåller nu till största delen mindre fordon med mycket låg bränsleförbrukning. Kommunens totala milkostnad för dessa ligger lika eller lägre än den lägsta milkostnaden vid egen bil i tjänsten.

Totalekonomisk bedömning

Införandet av Transportcentralen innebär inte högre kostnader per fordon eller mil än tidigare system där enheterna själva ansvarade för fordonen. Skillnaden är att arbetsuppgifter som tidigare genomfördes av enheterna (t ex verkstadsbesök) nu sköts av transportcentralen. Samordningen bedöms dock innebära en betydande besparing av arbetstid genom att arbetsuppgifter rörande fordonen genomförs strukturerat och samordnat.

Dessutom har fordonsinnehavet effektiviserats. Innan Transportcentralen och bilpoolerna infördes hade kommunen ca 20 fordon mer än idag. Varje fordon används alltså effektivare med lägre fasta kostnader som följd. Fasta kostnader och mindre tid för däckbyte, service mm för de 20 fordon vi inte längre behöver innebär uppskattningsvis en besparing på minst **300 000 kronor**.

Beträffande internpost- och lättgodshanteringens visar utredningen (2007-10-12) på en besparing på **500 000 kronor** per år, vilket inkluderar 4200 mil mindre bilkörning. Till detta

kommer den besparing som skett med samordningen av delar av mattransporterna i samma fordon. Det innebär ytterligare 1800 mils mindre körning.

Den minskade körningen med egen bil i tjänsten 2008 innebär 9688 mil mindre körning. Det innebär en besparing på **250 000 kronor** i mindre bilersättningskostnader.

Miljömässiga konsekvenser

Miljökraven innebär lägre utsläpp av hälso- och miljöfarliga föroreningar. Även koldioxidutsläppen minskar. Mellan 2005-2007 har koldioxidutsläpp från kommunens användning av fordonsbränsle (exklusive Marstrandsfärjan) minskat med 4%. Betydligt större minskningar bedöms kunna ske under 2008 då posttransporter samordnats, resepolicy antagits och bilpoolen erhållit bränslesnålare fordon. Till det ska läggas de minskade körningar som samordningen av mattransporterna innebär.

Utsläpp av fossil CO2 från kommunens användning av fordonsbränsle, inklusive privata bilar i tjänsten men exklusive Marstrandsfärjan:

2005	853 ton	
2007	814 ton	
2010	760 ton	prognos - bedömd möjlig nivå (-10% jfr med 2005).

ARBETSGRUPPEN FÖR HÅLLBARA FORDON OCH TRANSPORTER

TorBjörn Nilsson,
kommunekolog
Kommunledningssektorn

Filippos Kalfas,
entreprenadchef
Sektor Service

Frida Steen,
KUSTOM-samordnare
Samhällsbyggnad

Jan-Erik Andersson,
Fordonsansvarig
Sektor Service

Lisbeth Olegård Adielsson,
upphandlare
Kommunledningssektorn

Karin Tilly,
lönechef
Personalsektionen

Ove Thorsson,
projektledare
Sektor service

Anna Gabrielsson
projektledare trafiksäkerhet och miljö
Vägverket Region Väst